

Ympäristöministeriö

Kirjaamo

kirjaamo.ym@ymparisto.fi

tuomas.kuokkanen@ymparisto.fi

Lausunto

1 (3)

22.2.2016

YM1/34/2016

Lausunto ilmastonmuutosta koskevan Pariisin ilmastopimuksen allekirjoittamisesta

EK kannattaa Pariisin ilmastopimusta ja sitä, että Suomi allekirjoittaa sen (osana Euroopan Unionia). Pariisissa saavutettu ilmastopu on askel oikeaan suuntaan ja sen toteuttaminen maailmanlaajuisesti on erittäin tärkeää niin ilmastonmuutoksen hillinnän, yritysten tasapuolemmän kilpailukentän kuin Suomelle kasvupotentiaalia luovien clean-tech-markkinoiden kasvun näkökulmista.

EU:n kannalta Pariisin ilmastopimus on erinomainen mahdollisuus jatkaa hyvin alkanutta prosessia, jossa kannustamme myös muuta maailmaa ottamaan entistä suurempaa vastuuta ilmastosta. Ilmaston lämpenemisen rajoittaminen selvästi alle kahteen asteeseen (pyrkien kohti 1,5 asteen lämpenemistä) vaatii nopeita, maailmanlaajuisia päästövähennystoimia. Tätä on EU:n syytä pyrkiä varmistamaan edistämällä eri maiden sitoutumista jatkamalla edelleen viime vuonna käytettyä kahdenvälistä korkean tason 'ilmastodiplomatiaa'.

Euroopan päästöosuus laskee alle viiteen prosenttiin jo vuoteen 2030 mennessä, joten sen toimet yksin eivät riitä pitkälle ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi. Kiina ja USA tuottavat kahdestaan noin 40 prosenttia maailman päästöistä ja tulevan maailman väkirikkaimman maan eli Intian päästöt ovat alkaneet kasvaa nopeasti. Erityisesti näiden valtioiden sitoutuminen ja toimet ovat kriittisiä globaalien ilmaston kannalta. Vuonna 2023 tapahtuva sopimusosapuolten omaehtoisten ilmastositoumusten tarkastelu tulee olemaan merkittävä välietappi, jolloin erityisesti G20-maiden olisi välttämätöntä kirittää omia päästötavoitteitaan kohti EU:n tasoa. Näin vältetään se, että kuilu EU:n ja muun maailman ilmastotoimien välillä kasvaisi entisestään.

Myös kilpailukyvyn näkökulmasta on elintärkeää saada vähintään kaikki G20-maat mahdollisimman tasaveroiseen päästövähennyksiin. Pariisin sopimus on tärkeä askel kohti tasaveroisempaa kilpailutilannetta sen suhteen, millaisia "ilmastokustannuksia" yrityksille koituu eri puolilla maailmaa. Hiilivuodon riski säilyy kuitenkin vielä pitkälle tulevaisuuteen. Siksi erityisesti eurooppalaiset energiaintensiiviset yritykset, jotka kilpailevat globaaleilla markkinoilla, tarvitsevat vielä pitkään kilpailuhaittaa tasoittavia toimia.

Kestävä liiketoiminta
Mikael Ohlström

22.2.2016

Pariisin ilmastosopimus avaa merkittäviä vientimahdollisuuksia suomalaiselle cleantechille ja muille ilmastomyönteisille ratkaisuille. Kilpailu globaaleilla markkinoilla kiristyy entisestään, joten EU:n tulisi politiikka-toimin huolehtia siitä, että eurooppalaisilla yrityksillä on kilpailijoihin nähden parhaat mahdolliset edellytykset ja kannustimet liiketoiminnalleen, investoinneilleen, teknologian kehittämiseksi ja kansainvälistymiseksi. Tämä merkitsee mm. vahvoja panostuksia t&k&i -toimintaan.

Viemällä ilmastoratkaisuja sinne missä päästövähennystarve on suurin, EU:n rooli ilmastomuutoksen torjunnassa voi olla moninkertainen verrattuna siihen, että vaikutukset jäävät vain Eurooppaan. Samalla puhtaamman teknologian käyttöönotto myös kehitysmaissa helpottuu yritysten suorien investointien ja kansainvälisen kaupan avulla. Ilmastorahoituksella on tärkeä rooli näiden investointien edistämiseksi ja kannustamisessa. Valtionhallinnon tulisi auttaa suomalaisia yrityksiä tunnistamaan tähän liittyvät rahoitusmahdollisuudet ja hyödyntämään niitä.

Elinkeinoelämä ympäri maailmaa on tyytyväinen siihen, että ilmastosopimuksessa viitataan kansainvälisiin päästömarkkinoihin. Seuraavissa YK:n ilmastoneuvotteluissa onkin ripeästi tartuttava hiilipäästöjen hinnoittelun eli kansainvälisen päästöoikeusyksikön sääntöjen kehittämiseen. On tärkeää, että ilmastosopimuksen osapuolet hyödyntäisivät markkinoiden vetoavun ja saisivat näin toteutettua ilmastotoimensa mahdollisimman kustannustehokkaasti. Samalla luodaan globaali hinnoittelu signaali vähäpäästöisten ratkaisujen kehittämiseksi.

Jotta kansainväliset päästömarkkinat voivat toimia ja päästövähennysyksiköillä voidaan käydä kansainvälistä kauppaa, on päästötilastojen oltava luotettavia kaikissa maissa. Päästöjen mittaamiseen, raportointiin ja todentamiseen on kehitettävä aukottomat pelisäännöt. Vain näin voidaan varmistua eri maiden toteuttamien ilmastotoimenpiteiden laadusta sekä myös ilmastorahoituksen käyttökohteista ja vaikutuksista.

Myös hiilinielujen laskentasäännöistä tulee sopia vuoden 2020 jälkeiselle ajalle. Niissä on otettava oikealla tavalla huomioon kestävä metsänhoito. Tosiasialliset hiilinielut eivät saa muuttua laskennallisiksi päästölähteiksi, kuten nykyisillä säännöillä Suomen metsille käy. Tähän on saatava korjaus YK:n tulevissa neuvotteluissa, joissa EU:n on otettava Suomen kannat kattavasti huomioon.

Yksityiskohtaisempia poimintoja Pariisin ilmastosopimuksesta

Erityisen hyvää elinkeinoelämän näkökulmasta ovat muun muassa:

- Art 6.2 ja 6.4.: Kansainvälisen mekanismin perustamisen salliminen päästövähennysyksiköiden kaupalle / hiilipäästöjen hinnoittelulle (+ Osapuolikokouksen päätöksissä kohta 137: Hiilipäästöjen hinnoittelun huomioiminen)

Kestävä liiketoiminta
Mikael Ohlström

22.2.2016

- Art 13.7: Kaikkia maita veloitetaan raportoimaan läpinäkyvästi päästöistään (vaikka kansalliset sitoumukset (NDC:t) eivät kaikilla ole laillisesti sitovia, tulee julkista ja poliittista painetta päästövähennystoimenpiteiden toteuttamiseen)
- Art. 5: Metsien hiilinielujen huomiointi ja suositus niiden kasvatamiseksi tavalla, joka ei metsäisissä maissa kuten Suomessa (ilmeisesti) uhkaa kestävän puunkäytön kasvattamista. (Suomelle edullisten hiilinielujen laskentasääntöjen sopimiseen on kuitenkin panostettava voimakkaasti.)
- Art. 1: Viittaus vain v. 1992 YK:n Ilmastopuitesopimukseen, muttei kiinteään kehitysmaalistaan (Annex II), joka luotiin vasta 1995 (ei lukita asetelmia, kun sopimus tehdään koko vuosisadaksi ja maat kehittyvät, YK:n kehitysmaalistan maissa on monia Suomea rikkaampia maita, joiden tulisi osallistua ilmastorahoitukseen köyhemmille maille).

Elinkeinoelämä näkee ilmastopöimöksen hyvälle toteutumiselle seuraavia uhkia:

- Art. 21: Voimaantulon kattavuus: riittää 55%, kun EU:n alkupeäinen neuvottelutavoite oli 80% maailman päästöistä (jotkut suuret päästömaat kuten Intia ja Venäjä voivat halutessaan jättäytyä ulos ja silti muita koskeva sitova sopimus astuisi voimaan)
- Yleisesti se, etteivät kansalliset päästövähennyssitoumukset ole laillisesti sitovia tai sanktio-uhan alla. (EU on edelleen ainoa merkittävä talousalue, jolla on voimassa laillisesti sitovat ja kunnianhimoiset veloitteet v. 2030 eli yritysten kilpailukyvyistä ja hiilivuotouhkan torjumisesta on siis huolehdittava edelleen ensi vuosikymmenelläkin).

Kunnioittavasti

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Sari Siitonen
Johtaja